

JAARRAPPORTAGE 2019

Begeleide Omgangsregeling (BOR)

Schagen, 9 januari 2020

Korte Inleiding

De begeleide omgangsregeling (BOR) van MEE & de Wering biedt ondersteuning aan gescheiden ouders die niet in staat zijn de omgang voor hun kind(eren) zelf vorm te geven. Het belang van het kind staat daarbij voorop. Ieder kind heeft het recht op omgang met beide ouders. Dit in het belang van een goede ontwikkeling. Het is daarbij belangrijk dat het contact behouden blijft met beide ouders en op een ontspannen en prettige manier plaatsvindt.

Door middel van de begeleide omgangsregeling willen we de ouders, door inzet van getrainde vrijwilligers, een steun in de rug geven om zo tot een goede omgangsregeling te komen.

Het doel van een BOR is dat ouders samen met de begeleiders van BOR toewerken naar een zelfstandige omgangsregeling.

Doelstellingen

De gestelde doelen voor 2018 waren gericht op:

- De BOR stabiliseren
- Uitbreiden van de poule van vrijwilligers
- 50 BOR-trajecten realiseren
- Meer bekendheid over de BOR richting gemeenten, verwijzers & opdrachtgevers

Voor 2019 waren deze:

- 60 BOR-trajecten realiseren
- Kritisch kijken naar kostprijs van een BOR-traject (inclusief bereikbaarheidstoelage).
- Goede inkoopafspraken maken met alle betrokken gemeentes
- Jaarplanning maken wat betreft vrijwilligersbijeenkomsten voor het komende half jaar
- Netwerkgesprekken voeren met betrokken partners zoals wijkteams, jeugdbescherming, Blijfgroepen, Veilig Thuis, Parlan (pleegzorg), omgangshuis Alkmaar
- Trainingsdag organiseren voor nieuwe BOR-medewerkers en opfrisdag voor huidige BOR-medewerkers

Coördinatoren

De BOR wordt vorm gegeven door twee coördinatoren. Beiden werken ieder 16 uur per week. De ene coördinator is sinds juli 2017 in dienst van Mee & de Wering en de andere is sinds september 2017 gedetacheerd vanuit GroeiMee.

Vrijwilligers

De BOR draait op vrijwilligers. Begin 2019 bestond de vrijwilligerspoule uit 30 mensen. In het eerste half jaar liep het aantal terug naar ongeveer 23 mensen die daadwerkelijk ingezet konden worden.

De BOR-coördinatoren kunnen een beroep doen op een betrouwbare vaste kern van BOR-medewerkers. Maar het is niet wenselijk om hen te overvragen. Tevens zijn vrijwilligers niet altijd het gehele jaar beschikbaar. Ook kan er betere matching plaatsvinden als de poule van mensen groter is. Er is dan ook een nieuwe werving gestart om de BOR meer stevigheid te geven. In eerste instantie zijn er diverse oproepen geplaatst via social media-kanalen. Daarop hebben veel mensen contact gezocht met de BOR. Evenals het Noord Hollands Dagblad die voorstelde om aandacht te geven aan de BOR middels een artikel in alle regiobladen. De coördinatoren hebben zich vervolgens laten interviewen waarna dit begin september pagina vullend in de krant heeft gestaan. Bij iedere nieuwe potentiële vrijwilliger is er door de coördinatoren een huisbezoek afgelegd. Uiteindelijk heeft het geresulteerd in een groep van 18 mensen die op 16 november zijn getraind. Daarvan hebben zich 15 mensen daadwerkelijk opgegeven. De coördinatoren hebben in overleg met elkaar nog eens 3 mensen toegevoegd. Zij konden niet bij de training aanwezig zijn. Op basis van hun achtergrond en ervaringen wordt verwacht dat zij tevens een meerwaarde voor de BOR zullen zijn. Voor alle nieuwe vrijwilligers is inmiddels een VOG aangevraagd en afgegeven. Een aantal mensen is zelfs al gestart met hun eerste BOR.

Aantal BOR-medewerkers begin 2019	30
Aantal BOR-medewerkers eind 2019	42
Waarvan inzetbaar	38
Groei percentage	40% (inzetbaar 26,6%)

Het afgelopen jaar zijn er diverse vrijwilligersbijeenkomsten aangeboden. In totaal 8 keer. Gezien de grootte van de groep vrijwilligers is geprobeerd om de bijeenkomsten met casuïstiekbespreking op te splitsen, dus om en om in Hoorn of Schagen te laten plaatsvinden. Dit bleek in de praktijk lastig uitvoerbaar. Er is 1 maal een bijeenkomst in Hoorn geweest. Daarna is het niet meer gelukt. Er zijn in totaal 3 bijeenkomsten geannuleerd wegens een te lage opkomst. Het minimale aantal vrijwilligers is gesteld op 4 mensen. Het knelpunt wat betreft realiseren van voldoende opkomst met de vrijwilligersavonden is verschillende malen met elkaar besproken. Er ligt een nieuw voorstel om de vrijwilligerspoule op te gaan delen in de 3 regio's (Kop, Kennemerland, West Friesland) en dan teams te maken waarbij ze zelf de verantwoordelijkheid hebben om daar de verdieping in te zoeken. Mogelijke voordelen van deze nieuwe opzet zijn:

- gemakkelijker om met een kleine groep tot gezamenlijke data te komen
- vergroten van onderlinge binding tussen BOR-medewerkers
- delegeren van deze taak zorgt voor minder werkdruk bij de coördinatoren

In 2019 is er 1 avond besteedt aan deskundigheid en verdieping. Ingeleid door twee BOR-medewerkers is het thema *Meerzijdig Partijdigheid* met elkaar besproken. Voor 2020 zullen er weer verdiepingsbijeenkomsten worden georganiseerd. Dit is voor alle BOR-medewerkers en beide coördinatoren zullen aanwezig zijn. Het streven is om 2 themabijeenkomsten in te plannen.

Aanmeldingen

In 2019 zijn er minimaal 54 zaken aangemeld. Van deze zaken zijn er inmiddels 25 zaken afgesloten en lopen er nog 26 zaken. Er is begin januari een kleine wachtlijst, twee zaken moeten nog verdeeld worden onder de beide coördinatoren.

Per 1 januari zijn er 27 zaken actief waarvan 1 zaak in 2018 en de rest in 2019 zijn aangemeld. Actief betekent dat er een BOR is gestart of dat de coördinatoren reeds in de intakefase zitten, de BOR-overeenkomst aan het opstellen zijn of een vrijwillige proberen te koppelen.

Aanmeldingen totaal 2017	30
Aanmeldingen totaal 2018	52
Aanmeldingen totaal 2019	54
Groei percentage	Licht gestegen

Lopende zaken aangemeld 2018	1
Lopende zaken aangemeld 2019	26
Wachlijst	2
Totaal afgesloten zaken 2019	51

Overzicht aanmeldingen per gemeente

Er zijn ruim 16 verschillende gemeentes die bij de BOR een aanmelding kunnen doen. Hieronder volgt het overzicht van de gemeentes die het afgelopen jaar een aanmelding hebben gedaan. Ter vergelijking staat ook het overzicht van vorig jaar vermeld.

Ingekochte trajecten	2018	2019	Waarvan nog actief	Waarvan afgesloten
Gemeente Den Helder	14	11	4	7
Gemeente Alkmaar	7	7	4	3
Gemeente Schagen	1	5	2	3
Gemeente Texel	0	1		1
Totaal ingekochte trajecten	22	24		
Afrekening per traject				
Gemeente Medemblik	7	5	2	3
Gemeente Hoorn	5	3	1	2
Gemeente Stede Broec	5	1	1	
Gemeente Heerhugowaard	3	1	1	
Gemeente Enkhuizen	1	1		1
Gemeente Drechterland	2	3	1	2
Gemeente Hollands Kroon	1	5	4	1
Gemeente Langedijk	2	7	5	2
Gemeente Opmeer	2	1		1
Gemeente Beemster	1	0		
Gemeente Koggenland	0	1	1	
Gemeente BUCH	1	2	1	1
Totaal afrekening per traject	30	30		
Totaal	52	54	25	27

Afgesloten zaken

In het jaar 2019 zijn er totaal 51 zaken afgesloten. Daarvan was er 1 aangemeld in 2017, 13 zaken aangemeld in 2018 en 37 zaken aangemeld in 2019.

Aangemeld in 2017	1
Aangemeld in 2018	13
Aangemeld in 2019	37
Totaal afgesloten zaken	51

Resultaten afgesloten zaken

Van de 51 afgesloten zaken zijn er 24 zaken succesvol afgesloten. Dit betekent dat er bij de evaluevaluatie afspraken gemaakt konden worden waarmee de omgang verder gecontinueerd kon blijven.

Bij 11 trajecten is de BOR gestagneerd. Redenen daarvan zijn:

- Vanuit de verzorgende ouders is er teveel weerstand ten opzichte van de BOR waardoor het kind of de kinderen 'klem' komen te zitten. Voortzetten van de BOR zal niet leiden tot vooruitgang.
- De problematiek van de casus bleek te zwaar te zijn. De jeugdengezinsbeschermers gaan er mee verder.
- Functioneren van de niet-verzorgende ouder is te instabiel.

Van de 52 zaken zijn er 16 zaken wel opgestart maar gedurende de intakeperiode lukte het niet om een BOR te realiseren. Redenen daarvan zijn:

- Een van de ouders gaat niet akkoord met de opgestelde BOR-overeenkomst.
- De aanmelding is te vroeg gedaan door de verwijzer en tijdens de intakefase blijkt dat de BOR niet de geschikte ondersteuning is voor het betreffende kind en ouders.
- Verkeerde verwachtingen door de ouder en/ of verwijzer over de mogelijkheden van de BOR.
- Ouders bleken tussen de aanmelding en intakegesprek weer een relatie aan te zijn gegaan met elkaar waardoor vader het kind alweer zag. Regie terug bij JGB.
- Het lukt niet om een vrijwilliger te matchen doordat moeder bepaalde eisen stelt. De JGB besluit andere hulverlening aan te gaan vragen.

De coördinatoren zijn evenals vorig jaar kritisch betreft het aannemen van een BOR-aanmelding. Er wordt duidelijk aangegeven dat een verwijzer het voorwerk moet doen wat betreft de motivatie van ouders. Ouders moeten beiden bereid zijn om zich in te zullen zetten voor een BOR-traject (al dan niet met dwang vanuit de rechtbank of jeugdbescherming). Tevens moet de verwijzer op de achtergrond betrokken blijven. Wanneer er sprake is van stagnatie kan er vanuit de coördinatoren aan de verwijzer gevraagd worden meer regie te gaan voeren.

Het aantal vroegtijdig gestopte trajecten gedurende de intakefase is niet minder geworden dit jaar. Het is nagenoeg gelijk gebleven.

	2018	2019
Totaal afgesloten trajecten	46	51
Succesvol beëindigde trajecten	22	24
Gestagneerde trajecten	12	11
Vroegtijdig gestopte trajecten (tijdens intakefase)	12	16

Voornemens 2020

- 60 BOR-trajecten realiseren
- Kritisch kijken naar kostprijs van een BOR-traject (inclusief bereikbaarheidstoelage).
- Goede inkoopafspraken maken met alle betrokken gemeentes
- Jaarplanning maken wat betreft vrijwilligersbijeenkomsten voor het komende half jaar
- Netwerkgesprekken voeren met betrokken partners zoals wijkteams, jeugdbescherming, Blijfgroepen, Veilig Thuis, Parlan (pleegzorg), omgangshuis Alkmaar
- Vrijwilligersbijeenkomsten opgesplitst laten plaatsvinden in de 3 verschillende regio's (Kop, Alkmaar en West-Friesland).
- Besluit van Mee & de Wering om de BOR wel/ niet onder te brengen bij een andere organisatie.

Conclusie

De doelen 2019 zijn ruimschoots gehaald. De grote groep vrijwilligers zet zich er steeds voor in dat kinderen beide ouders tijdens en na een echtscheiding kunnen blijven zien. Dit maakt een groot verschil in het leven van die kinderen. Ook in de casuïstiek waar de BOR niet tot stand is gekomen kon worden, kan er van resultaat worden gesproken. Door het traject te starten is duidelijk geworden dat het (in sommige gevallen nog) niet lukt om beide ouders zover te krijgen het belang van een goede omgang in te zien. Dit geeft de hulpverlening duidelijkheid en aanknopingspunten voor de verdere begeleiding.

De BOR-vrijwilligers komen in complexe situaties. Het kunnen terugvallen op de professionele begeleiding is voorwaarde, ook buiten kantooruren en/ of weekend. De mate van complexiteit maakt dat er een groter beroep op de professionele ondersteuning wordt gedaan. De kosten per traject nemen toe, maar blijven nog altijd een fractie van een hulpverleningstraject. Ook ervaren ouders de BOR als minder confronterend, het gaat immers om de eigen keuze en ondersteuning door vrijwilligers. In 2020 zetten wij ons er samen met de financiers voor in de BOR ook voor de lange termijn te borgen. Dit kan helaas niet zonder een aanpassing van de vergoeding. Hier wordt ook het aankomende jaar kritisch naar gekeken.

Mariska Kraakman

Klaas Homsma